

HISTORISKA INSTITUTIONEN
LUNDS UNIVERSITET

HIS S02. Masterskurs. Teorier och metoder inom historievetenskapen. Höstterminen 2013
Stefan Eklöf Amirell (med bidrag av Lars Edgren)

Anvisningar till seminariet den 15 oktober 2013

DEN VÄSTERLÄNDSKA HISTORIEFORSKNINGEN I ETT GLOBALT PERSPEKTIV

Historieforskningen har länge kännetecknats av en stark eurocentrism och betoning av nationella undersökningsramar, något som länge har kritiserats från olika håll. Trots att de filosofiska föreställningar som vid tiden historieämnets etablering på 1800-talet låg till grund för eurocentrismen och den metodologiska nationalismen knappast är aktuella i dag står dessa strömningar fortfarande starka inom historieskrivningen, inte minst i Sverige. Som allra starkast är eurocentrismen i framställningar av historieskrivningens historia; Jörn Rüsen påpekar till exempel att böcker som gör anspråk på att skilda historieskrivningens historia nöjer sig med att beröra den ”västerländska” historieskrivningen (s. 6). Dagens seminarium är, mot den bakgrunden, ett försök att diskutera den västerländska historietraditionen i förhållande till andra traditioner.

Samtliga deltagare ska läsa hela boken och vara beredda att diskutera alla bidragen. Men var och en skall också som deltagare i en mindre grupp ansvara för redovisningen av ett mindre antal uppsatser. Gruppen skall göra en muntlig presentation av sina reflektioner. Redovisningen bör utmynna i en eller flera frågor för diskussion. Presentationen bör vara 5 till 10 minuter lång men får inte överskrida den senare tiden. Alla gruppdeltagarna skall tala.

Grupperna delar vi in i följande teman och tillhörande uppsatser:

- A. Antropologiska perspektiv och Afrika (Müller, Hartog, Muriuki, Diawara)
- B. Islam och Indien (Khalidi, Al-Azmeh, Al-Azm, Thapar)
- C. Kina och Japan (Iggers, Sato, Yü, Lee)
- D. Sett från Väst? (Ankersmit, Galtung, White)

Här följer några frågor som ni kan fundera på under läsningen, men det är viktigt att ni inte alltför mycket låser er till frågorna utan också formulerar egna frågor till texterna och gör egna reflektioner.

1. Vilka områden, i tid och rum, omfattas av ordet ’västerländsk’ (’western’)? Finns det olika uppfattningar bland debattdeltagarna? Vilka olika förslag till indelningar finns?
2. Historiskt tänkande kan utföras av professionella historiker men man kan också hävda att vi alla tänker historiskt, mer eller mindre medvetet, i vårt vardagsliv och att kulturer är uppfyllda av olika former av historiskt tänkande. Kan ni se att de olika författarna talar om historiskt tänkande som är knutet till olika institutioner eller till olika sektorer av samhället?

3. Vilka utmanare till det 'västerländska' historiska tänkandet identifieras? Vad kännetecknar dessa alternativ?
4. Föreslår författarna modifikationer till Burkes modell? Tar Burke upp dessa tillägg i sitt svar? Har ni några kommentarer till dessa svar?
5. I en not i inledningen (not 11, s 11) påpekar Rüsen att ingen historiker har åtagit sig uppgiften att svara för ett genusperspektiv. Vilken skillnad hade det kunnat göra om genus hade uppmärksammats i essäerna?

Burkes tio teser (sammanfattning):

1. The most important, or at least the most obvious characteristic of Western historical thought is its stress on development or progress, in other words its "linear" view of the past.
2. Linked to the idea of progress but distinct from it is the Western concern with historical perspective.
3. The sense of anachronism may be seen as part of a larger cluster of Western ideas and assumptions, often described by the word "historicism" (Historismus), defined by Friedrich Meinecke as a concern with individuality and development. Development having been discussed above, let us turn to individuality.
4. Collective agents, or at least certain collective agents, are given unusual stress in Western historiography.
5. Western historiography is distinctive in its preoccupation with epistemology, with the problem of historical knowledge.
6. Attempts at historical explanation are universal, but the couching of these in terms of "causes" is a distinctively Western characteristic.
7. Western historians have long prided themselves on their so-called objectivity.
8. The quantitative approach to history is distinctively Western.
9. The literary forms of Western historiography are as distinctive as its contents.
10. Western historians have characteristic views of space no less than time.